

Éghajlat-politikai konferencia (szimuláció): Fejlődő országok

Címzettek: a fejlődő országok főtárgyalói

(Több mint 100 ország: Délkelet-Ázsia, a legtöbb közép- és dél-amerikai, valamint afrikai ország, a kis szigetországok és a Közel-Kelet nagy része)

Tárgy: Felkészülés az éghajlat-politikai csúcstalálkozóra

Üdvözljük Önöket az éghajlat-politikai csúcstalálkozón! Az ENSZ főtitkára felkérte Önöket és valamennyi érintett érdekcsoport vezetőit, hogy működjenek együtt az éghajlatváltozás sikeres kezelése érdekében. Felkérőlevelében a főtitkár [kifejtette](#), hogy „Az éghajlati vészhelyzet olyan versenyfutás, amelyben jelenleg vesztesre állunk. De ezt a versenyt meg is nyerhetjük. A legmegbízhatóbb tudományos eredmények szerint ha a hőmérséklet-emelkedés egy kicsit is meghaladja az 1,5 °C-ot, az súlyos és helyrehozhatatlan károkat okoz majd az életünk alapjait biztosító ökoszisztémákban. A tudomány szerint azonban még nincs túl késő. Még tehetünk ellene valamit! Ehhez azonban alapvető változtatásokra lesz szükség a társadalom minden területén, így például az élelmiszer-termelés és a földhasználat módja, a közlekedés üzemanyagai és a gazdaság energiaellátása terén. Ha együtt lépünk fel, senki sem fog lemaradni.”

A csúcstalálkozó célja egy terv kidolgozása annak érdekében, hogy a globális felmelegedés az iparosodás előtti szinthez képest legfeljebb 2 °C [3,6 °F] legyen, de lehetőleg csak a Párizsi Megállapodásban hivatalosan rögzített célt, az 1,5 °C-ot [2,7 °F-ot] érje el. A [tudományos adatokból](#) egyértelműen kitűnik, hogy ha a felmelegedés meghaladja ezt a szintet, az katasztrofális és visszafordíthatatlan következményekkel jár majd, melyek az összes ország népének egészségét, jólétét és életét fenyegetik.

Önök a világ legkevésbé fejlett nemzeteit képviselik. Országaik össznépessége mintegy 2,9 milliárd fő – a világ 7,7 milliárd lakosának körülbelül 38%-a – és gyors ütemben növekszik. Országaik azonban együttesen a világ gazdasági teljesítményének csak mintegy 16%-át adják, miközben egy főre jutó GDP-jük (bruttó hazai termék) alacsonyabb, a szegénység viszont sokkal súlyosabb, mint a fejlett országokban.

Az Önök számára a következő szakpolitikai intézkedések a legfontosabbak, de bármilyen lehetséges intézkedést javasolhatnak vagy megakadályozhatnak.

1. Támogatni kell a megújuló energiákat (pl. nap-, szél-, víz- és geotermikus energia, illetve energiátárolás).

A megújulóenergia-ipar gyorsan növekszik, de egyelőre csak a világ energiaellátásának nem egészen 5%-át biztosítja. A támogatások elősegítik ezen iparágak növekedését, munkahelyeket teremtve az Önök országaiban (ha meg tudják haladni a fejlett országokban folyó szél-, nap- és akkumulátortechnológiai fejlesztés ütemét). A villamosenergia-tárolás (pl. akkumulátorok, hőtárolás, vízszivattyús tárolás) és a dinamikus villamosenergia-terhelésszabályozás lehetővé teszi az ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrásoknak – például a szél- és napenergiának – az energiarendszerbe való beépítését, miközben éjjel-nappal biztosítja a villamos energiát. Ha a fejlett és a Kínához hasonló, gyors ütemben fejlődő országok támogatnák a megújuló energiaforrásokat, ezek sokkal olcsóbbá válnának az Önök országai számára, ami felgyorsítaná a gazdasági fejlődésüket.

2. Csökkenti kell a metán, a dinitrogén-oxid és más üvegházhatású gázok kibocsátását. A CO₂ a legjelentősebb üvegházhatású gáz, de a globális felmelegedés mintegy negyedét más gázok okozzák. Ilyen például a metán (CH₄), a dinitrogén-oxid (N₂O), valamint a klór-fluor-

szénhidrogének és más fluorozott vegyületek széles köre (úgynevezett F-gázok). Egy molekulára vetítve a szén-dioxidon kívüli gázok nagy része több tízszer, százszor vagy akár több ezerszer nagyobb mértékben járul hozzá a globális felmelegedéshez a következő évszázadban, mint a szén-dioxid. Bár koncentrációjuk alacsony, mennyiségük gyorsan nő. E kibocsátások többsége a fejlett országokban és a világ gyorsan felemelkedő gazdaságaiban keletkezik.

3. **Csökkenteni kell az erdőirtást.** Az erdőirtás jelenleg az üvegházhatású gázok globális kibocsátásának mintegy 15%-áért felelős. Az erdőirtás nagy része az Önök országainak trópusi erdőit érinti, egyebek mellett az Amazonas medencéjében, Dél- és Délkelet-Ázsiában, valamint Afrikában. Az erdők védelmével ezek a kibocsátások csökkenthetők, miközben egyúttal a biológiai sokféleséget és a vízkészleteket is védjük. Az erdőirtás korlátozása miatt azonban e földterületek fakitermelésre, élelmiszer- és bioenergia-termelésre és más fontos célokra is kevésbé használhatók fel.
4. **Át kell gondolni az erdőtelepítéseket.** Erdőtelepítés alatt új erdők létrehozását értjük olyan földterületeken, ahol már egy ideje nincsenek vagy soha nem is voltak fák – ezek néha olyan területek, ahol korábban erdőirtást végeztek vagy ahol leromlott a talaj. Nagy területen történő erdősítés esetén olyan földeket is felhasználhatnak, melyekre növénytermesztési vagy állattenyésztési célból szükség van, felhajtva ezzel az élelmiszerárakat. Vizsgálják meg, hogy az Önök és más csoportok által javasolt erdősítési politikák mennyi földterületet igényelnének.
5. **Meg kell fontolni a szén megadóztatását.** Csoportjuktól több ország is új szénbányákat nyit és erőműveket épít, noha a szén a legnagyobb szén-dioxid-kibocsátást okozó tüzelőanyag, amely az országokban több millió embert megbetegítő légszennyezés nagy részéért felelős. A szénfelhasználás megadóztatása, szabályozása vagy akár fokozatos megszüntetése gyorsan csökkentheti a kibocsátásokat és a veszélyes levegőszennyezést, és javíthat a lakosság egészségén.
6. **Fontolóra kell venni, hogy fizetni kelljen a szén-dioxid-kibocsátásért.** A világ energiarendszerén belül még mindig a fosszilis tüzelőanyagok az uralkodóak, és az általuk kibocsátott CO₂ messze a legnagyobb mértékben járul hozzá az éghajlatváltozáshoz. A piaci árak ma nem tartalmazzák a fosszilis tüzelőanyagok által okozott környezeti és társadalmi károkat (ezek „negatív externáliái”). De ami ennél is rosszabb: a világ számos kormánya – köztük több, az Önök csoportjához tartozó országé is – évente összesen 775 milliárd és 1 billió dollár közötti támogatást nyújt a fosszilis tüzelőanyagok ágazatának. A közgazdászok egyetértenek abban, hogy a szén-dioxid-ár a legjobb módja annak, hogy csökkentsük az üvegházhatást okozó gázok (ÜHG) globális kibocsátását. Mérlegeljék egy világszerte érvényes szén-dioxid-kibocsátási ár támogatását, amelyet esetleg fokozatosan vezetnének be, időt adva az alkalmazkodásra.

A bevételeket ki lehetne fizetni a lakosságnak, vagy fel lehetne használni más intézkedések költségeinek fedezéséhez. Bár néhány országban már bevezettek szén-dioxid-árat, ezek jóval alacsonyabbak, mint a számos közgazdász által ajánlott, tonnánként legalább 30-50 dolláros összeg. Túl gyors léptekkel azonban nem haladhatnak előre, mivel országokban a középosztály tagjai arra törekcsenek, hogy a fejlett országok lakossága által magától értetődőnek tekintett termékeket és szolgáltatásokat (autó, légkondicionálás, légi közlekedés stb.) megengedhessék maguknak, a szegények pedig megbízható áramellátást, tiszta vizet, élelmiszert, egészségügyi ellátást, tisztességes lakhatást szeretnének, illetve más alapvető emberi igényeiket szeretnék kielégíteni, ezért őket fájóan érinti az energiaköltségek emelkedése.

További szempontok

Országokban sokan nem jutnak hozzá áramhoz vagy megbízhatóan rendelkezésre álló, megfizethető energiához. Országaik a mai globális ÜHG-kibocsátásoknak csak mintegy 24%-áért felelősek, és az egy főre jutó kibocsátás jóval alacsonyabb, mint a fejlett országokban vagy akár Kínában. Fosszilis tüzelőanyag-felhasználásuk azonban gazdaságaik fejlődésével párhuzamosan gyorsan

növekszik. A klímaválságot előidéző, felgyülemlett ÜHG-kibocsátás legnagyobb részét a fejlett országok okozták, viszont az éghajlatváltozás az Önök lakosságát sújtja a legnagyobb mértékben, holott ők azok, akik a legkevésbé képesek alkalmazkodni a megváltozott helyzethez. Önök úgy vélik, hogy a fejlett országoknak erkölcsi felelősségük a kibocsátásaik csökkentése, és hogy elfogadhatatlanok az éghajlatváltozás kezelésére irányuló olyan politikák, amelyek lassítják az Önök gazdasági fejlődését, és amelyek révén kevésbé tudnak a lakosságuk számára élelmiszert, munkahelyeket, lakhatást, oktatást, egészségügyi ellátást és más olyan alapvető szükségleteket biztosítani, amelyeket a fejlett országok lakossága magától értetődőnek tart.

Ugyanakkor az éghajlatváltozás súlyos kockázatot jelent az Önök jólétére, egészségére és életére nézve. A fosszilis tüzelőanyagok okozta légszennyezés évente több millió ember idő előtti halálát okozza országokban. A tengerszint emelkedése, a szélsőséges időjárás, az aszályok, a terméshozamok csökkenése és az éghajlatváltozásból eredő egyéb károk egyre több konfliktushoz és migrációhoz vezetnek, aláásva kormányaik legitimitását, illetve a kis szigetállamok esetében veszélyeztetve akár az ország fennmaradását is. Országaiknak lehetőségük van arra, hogy a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiarendszert „átugorva” azonnal egy tiszta, hatékony és megújuló energiarendszert vezessenek be, csakúgy mint a távközlés esetében, ahol számos fejlődő ország a vezetékes telefonhálózat helyett rögtön mobiltelefon-rendszereket épített ki. Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások, például a szél- és a napenergia gyakran nyereségesek, munkahelyeket és gazdasági lehetőségeket teremtenek, és lehetővé teszik, hogy javuljon a lakosság egészségi állapota.
